

gemist door hen, die met meer aardsche goederen gezegend zijn.

In den kring van de christelijke geneesheeren is ook met het oog op de quaestie, die ons bezig houdt, langdurig besproken, of we de hulp van den predikant bij de psychische therapie dankbaar zullen aanvaarden. Ik breng in herinnering, dat we bij het onderzoek meedeelden, dat er niemand naast den medicus kan staan. Bij de therapie ben ik persoonlijk van meening, dat we die hulp in bepaalde gevallen met dankbaarheid zullen aannemen of in casu er toe opwekken zullen die hulp te verkrijgen. Vele van onze christelijke collega's deelen deze opvatting niet. Volgens hen is de predikant geroepen met de patiënten te spreken over den weg ter zaligheid, maar hij zou zijn taak overschrijden, indien hij den medicus zou willen helpen. Ik ben van een andere meening onder zekere voorwaarden. In sommige gevallen, door den medicus zelf te bepalen, acht ik die samenwerking nuttig en gewenscht, onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat de predikant ook psycholoog is en nadat met hem met goetvinden van den patiënt over zijn toestand gesproken is. Ik kan wel zonder tegenspraak beweren, dat lang niet elke predikant tegelijk psycholoog is en dat daarom voor den medicus voorzichtigheid geboden is. We raken hier aan moeilijke en teere quaesties, waarvan het lastig is voorbeelden te geven en waarbij het van het gevoel van den medicus afhangt, of hij op een bepaald moment den patiënt zal vragen een of ander punt met zijn predikant te behandelen. We mogen toch niet allerlei gebieden accapareeren onder de leus, dat wij de psychologen zijn, maar moeten een gedeelte overlaten aan den theoloog, den jurist en den paedagoog. Indien we dat niet inzien, dan zullen we, zeer tot schade van onzen invloed, voor allerlei decepties komen te staan, de historie van den laatsten tijd heeft dit trouwens al bewezen. In dit opzicht zal ook zeker de rijpere leeftijd eer de bijzondere eigenschappen van anderen erkennen dan de jongere, die, met idealen voor zijn tak van wetenschap beziel, het geheel meent te kunnen omvatten.

In zooverre zou ik meegaan met de collega's, die van andere meening zijn, als ook volgens mij de hoofdleiding toch bij den medicus zal moeten berusten en de theoloog alleen de helpende hand heeft te bieden.

Voor de goede uitoefening van de psychische therapie acht ik het gewichtig, dat men zich op de hoogte houdt van de kunst